

उत्तराखण्ड-संस्कृत-विश्वविद्यालयः, हरिद्वारम्

शास्त्रिसम्मानितपाठ्यक्रमः (B.A.Honours)

विकल्पाधारित-क्रेडिटप्रणाली- (CBCS) पाठ्यक्रमप्रारूपम्

(2019-20 सत्रतः प्रभावि)

विशेष –

१. मूलशास्त्रीयविषयः (Core Course)- शुक्लयजुर्वेदः, साहित्यशास्त्रम्, नव्यव्याकरणम्, प्राचीनव्याकरणम्, फलितज्योतिषम्, सिद्धान्तज्योतिषम्, वास्तुशास्त्रम्, पुराणेतिहासः, शाङ्करवेदान्तः, आर्षपाठ्यक्रमः के 14 प्रश्नपत्र होंगे। प्रत्येक प्रश्नपत्र 6 क्रेडिट का होगा।
२. योग्यताभिवृद्धि- अनिवार्यपाठ्यक्रमः (Ability Enhancement Compulsory Course (AECC)) के 8 प्रश्नपत्र होंगे। जिसमें से 6 प्रश्नपत्र 2 क्रेडिट के तथा 2 प्रश्नपत्र बिना क्रेडिट के होंगे।
३. कौशलाभिवृद्धि- अनिवार्यपाठ्यक्रमः Skill Enhancement Course (SEC) के 8 प्रश्नपत्र होंगे। जिसमें से प्रत्येक प्रश्नपत्र 2 क्रेडिट के होंगे।
४. स्वशास्त्रसम्बद्धवैकल्पिक-पाठ्यक्रमः (Elective Discipline Specific (DSE)) के 4 प्रश्नपत्र होंगे। जिसमें से प्रत्येक प्रश्नपत्र छह क्रेडिट का होगा। विकल्प के रूप में संस्कृतम् को रखा गया है, जिसके अधोलिखित में से कोई चार प्रश्नपत्र अपनी इच्छा अनुसार लेने होंगे – शुक्लयजुर्वेदः, साहित्यशास्त्रम्, नव्यव्याकरणम्, प्राचीनव्याकरणम्, फलितज्योतिषम्, सिद्धान्त- ज्योतिषम्, वास्तुशास्त्रम्, पुराणेतिहासः, शाङ्करवेदान्तः आर्षपाठ्यक्रमः। इन विषयों में से वही चार विषय छात्र ले सकेंगे जिन विषयों की अध्यापन व्यवस्था एवं मान्यता विश्वविद्यालय अथवा सम्बद्ध महाविद्यालय में उपलब्ध हो। अन्यथा कि स्थिति में छात्र द्वारा लिया गया वैकल्पिक विषय मान्य नहीं होगा।
५. मौलिकचयनात्मकपाठ्यक्रमः Elective Generic (GE) के चार प्रश्नपत्र होंगे। जिसमें से प्रत्येक प्रश्नपत्र छह क्रेडिट का होगा। मौलिकचयन में अधोलिखित में से कोई एक विषय लेना होगा – हिन्दी/अंग्रेजी/इतिहासः/समाजशास्त्रम्/राजनोतिविज्ञानम्/अर्थशास्त्रम्/गृहविज्ञानम् /

नेपालीभाषा/पर्यावरणविज्ञानम् इन विषयों में से वही एक विषय छात्र ले सकेंगे जिस विषय की अध्यापन व्यवस्था एवं मान्यता विश्वविद्यालय अथवा सम्बद्ध महाविद्यालय में उपलब्ध हो । अन्यथा कि स्थिति में छात्र द्वारा लिया गया वैकल्पिक विषय मान्य नहीं होगा ।

६. शास्त्री सम्मानित SHASTRI HONOURS(B.A) का सम्पूर्ण पाठ्यक्रम कुल $36 + 02 = 38$ प्रश्नपत्रों के पूर्णाङ्कों का योग $3600 + 200 = 3800$ होगा । उक्त में 200 अंक योग्यतावृद्धि के होंगे जिन्हें कुल पूर्णांक में योजित नहीं किया जायेगा ।

७. शास्त्री सम्मानित SHASTRI HONOURS(B.A) का सम्पूर्ण पाठ्यक्रम $36 + 02 = 38$ प्रश्नपत्रों व 160 क्रेडिट का होगा। 38 प्रश्नपत्रों में से 2 प्रश्नपत्र योग्यताभिवृद्धिपाठ्यक्रम AECC-07 (MME).01 राष्ट्रियसेवायोजना एवं AECC-08 (MME).02 आपदाप्रबन्धन , विना क्रेडिट (NON CREDIT) के होंगे। प्रत्येक प्रश्नपत्र 100 पूर्णाङ्क का होगा । जिन्हें कुल पूर्णांक में योजित नहीं किया जायेगा ।

८. ध्यातव्य है कि 06 क्रेडिट वाले प्रश्नपत्र में सैद्धान्तिक- मूल्याङ्कन के 80 अङ्क एवं आन्तरिक- मूल्याङ्कन 20 अङ्क का होगा । 06 क्रेडिट से कम वाले प्रश्नपत्रों में आन्तरिक- मूल्याङ्कन नहीं होगा । उक्त आन्तरिक- मूल्याङ्कन चार भागों में विभक्त होगा । यथा-

1. आन्तरिक परीक्षण/ प्रदत्त नियत कार्य

(Internal test / Assignment)-

05

अङ्क

2. शास्त्र सम्बद्ध संगोष्ठी / शास्त्र परिचर्या

{Shastriya paricharya(seminar/symposia)} -

05 अङ्क

3. शिक्षण स्रोत सामग्री का संचयन एवं प्रबन्धन

(Learning Resource Maintenance) -

05 अङ्क

4. उपस्थिति (Attendance) -

05 अङ्क

(75 % = 01 अङ्क, 76 % से 80 % = 02 अङ्क, 81 % से 85 % = 03 अङ्क, 86 % से 90 % = 04 अङ्क, 91 % से अधिक = 05 अङ्क देय होंगे)

कुल योग –

20 अङ्क

नोट – संबन्धित विषयाध्यापक को आन्तरिक मूल्याङ्कन की अंक तालिका एवं तत् संबन्धी सभी मूल्याङ्कित प्रपत्रों को विभागाध्यक्ष के माध्यम से परीक्षा विभाग में अनिवार्य रूप से जमा करना होगा। जिससे आवश्यकता अनुसार परीक्षा विभाग मूल्याङ्कित प्रपत्रों का पुनर्निरीक्षण और छात्र/अभिभावक के मांगने पर सन्तुष्टि हेतु अवलोकनार्थ प्रस्तुत कर सके। परीक्षा विभाग समग्र प्रपत्रों का यथोचित समय तक रखरखाव परीक्षा मानदण्डों के अनुरूप करेगा।

ध्यातव्य –विश्वविद्यालय अनुदान आयोग के पाठ्यक्रम प्रारूप के अनुसार शास्त्री सम्मानित SHASTRI HONOURS (B.A) का संपूर्ण पाठ्यक्रम मूलशास्त्रीयविषय (Core Course) के 14 प्रश्नपत्र, योग्यताभिवृद्धि- अनिवार्यपाठ्यक्रम: Ability Enhancement Compulsory Course (AECC) के 08 प्रश्नपत्र व कौशलाभिवृद्धि - अनिवार्यपाठ्यक्रम: Skill Enhancement Course (SEC) के 08 प्रश्नपत्र तथा स्वशास्त्रसम्बद्धवैकल्पिक-पाठ्यक्रम: (Elective Discipline Specific (DSE)) के 4 प्रश्नपत्र एवं मौलिकचयनात्मकपाठ्यक्रम: (Elective Generic (GE)) के 4 प्रश्नपत्र कुल 38 प्रश्नपत्र 160 क्रेडिट का निर्धारण किया गया है, साथ ही यह निर्देश भी दिया जाता है कि पाठ्यक्रम में 20 प्रतिशत की वृद्धि के साथ 160 क्रेडिट से अधिक का पाठ्यक्रम मान्य नहीं होगा।

संकेताक्षर विवरण –

1. CC = CORE COURSE
(मूलशास्त्रीयविषय:)
2. AECC = Ability Enhancement Compulsory Course
(योग्यताभिवृद्धि- अनिवार्य पाठ्यक्रम:)
3. SEC = Skill Enhancement Course
(कौशलाभिवृद्धि- अनिवार्यपाठ्यक्रम:)
4. DSE = Elective Discipline Specific
(स्वशास्त्रसम्बद्धवैकल्पिकपाठ्यक्रम:)

5. **GE** = Elective Generic
(मौलिकचयनात्मकपाठ्यक्रमः)
6. **MME** = Man Making Education
(मानवीयमूल्यशिक्षापाठ्यक्रमः)
7. **MIL** = Modern India Language
(आधुनिक भारतीय भाषा)
8. **SGPA** = Semester Grade Point Average
(सत्रीयश्रेणी- औसतम्)
9. **CGPA** = Cumulative Grade Point Average(सञ्चयीश्रेणी-औसतम्
)

उत्तराखण्ड-संस्कृत-विश्वविद्यालयः, हरिद्वारम्

शास्त्रिसम्मानितपाठ्यक्रमः (B.A.Honours)

विकल्पाधारित-क्रेडिटप्रणाली-पाठ्यक्रमः (CBCS)

पाठ्यक्रमप्रारूपम् (2019-20सत्रतःप्रभावि)

प्रथमसत्रम् (I-Semester)

क्र-	विषय-संकेतः	पत्राणि विषयाश्च	पाठ्यग्रन्थाः/ संसाधनानि	सैद्धान्तिक- मूल्याङ्कनम्	आन्तरिक- मूल्याङ्कनम्	पूर्णा ङ्काः	क्रेडिट
101	CC-01	मूलशास्त्रीयविषयः अनुशिक्षणम् (Tutorial)		80	20	100	05 01
102	CC-02	मूलशास्त्रीयविषयः अनुशिक्षणम् (Tutorial)		80	20	100	05 01
103	AECC-01	योग्यताभिवृद्धि अनिवार्यपाठ्यक्रमः अंग्रेजी		--	--	100	02
104	GE-01 *	मौलिकचयनात्मकपाठ्यक्रमः (हिन्दी/अंग्रेजी/इतिहासः/समाजशास्त्रम् /राजनीतिविज्ञानम्/अर्थशास्त्रम्/ गृहविज्ञानम् /नेपालीभाषा/पर्यावरणविज्ञानम्) अनुशिक्षणम् (Tutorial)		80	20	100	05 01
105	SEC-01	कौशलाभिवृद्धिपाठ्यक्रमः पर्यावरणविज्ञानम्-1		--	--	100	02
106	SEC-02	कौशलाभिवृद्धिपाठ्यक्रमः संस्कृतम् - 1		--	--	100	02
योगः						600	24

नोट- * विषयसङ्केतः GE मौलिकचयनात्मकपाठ्यक्रम इत्यन्तर्गतेषु हिन्दी-अंग्रेजी-इतिहासादिषु विषयेषु तमेव विषयं छात्राश्चेतुमर्हा भविष्यन्ति यस्य विषयस्य मान्यता शिक्षकश्च संस्थायालमुपलब्धौ भवेताम् ।

द्वितीयसत्रम् (II-Semester)

क्र-	विषय-संकेतः	पत्राणि विषयाश्च	पाठ्यग्रन्थाः/ संसाधनानि	सैद्धान्तिक- मूल्याङ्कनम्	आन्तरिक- मूल्याङ्कनम्	पूर्णा ङ्काः	क्रेडिट
107	CC-03	मूलशास्त्रीयविषयः अनुशिक्षणम् (Tutorial)		80	20	100	05 01
108	CC-04	मूलशास्त्रीयविषयः अनुशिक्षणम् (Tutorial)		80	20	100	05 01
109	AECC-02	योग्यताभिवृद्धि-अनिवार्यपा ठ्यक्रमः पर्यावरणविज्ञानम्-1		--	--	100	02
110	SEC-03	कौशलाभिवृद्धिपाठ्यक्रमः अंग्रेजी-1		--	--	100	02
111	GE-02	मौलिकचयनात्मकपाठ्यक्रमः (हिन्दी/अंग्रेजी/इतिहासः/समाजशास्त्रम्/ राजनीतिविज्ञानम्/अर्थशास्त्रम्/ गृहविज्ञानम् / नेपाली भाषा,पर्यावरणविज्ञानम्) अनुशिक्षणम् (Tutorial)		80	20	100	05 01
112	SEC-04	कौशलाभिवृद्धिपाठ्यक्रमः संस्कृतम्-2		--	--	100	02
योगः						600	24

तृतीयसत्रम् (III-Semester)

क्र-	विषय- संकेतः	पत्राणि विषयाश्च	पाठ्यग्रन्थाः/ संसाधनानि	सैद्धान्तिक- मूल्याङ्कनम्	आन्तरिक- मूल्याङ्कनम्	पूर्णाङ्काः :	क्रेडिट
113	CC-05	मूलशास्त्रीयविषयः अनुशिक्षणम् (Tutorial)		80	20	100	05 01
114	CC-06	मूलशास्त्रीयविषयः अनुशिक्षणम् (Tutorial)		80	20	100	05 01
115	CC-07	मूलशास्त्रीयविषयः अनुशिक्षणम् (Tutorial)		80	20	100	05 01
116	GE-03	मौलिकचयनात्मकपाठ्यक्रमः (हिन्दी/अंग्रेजी/इतिहासः/समाजशास्त्रम्/ राजनीतिविज्ञानम्/अर्थशास्त्रम्/ गृहविज्ञानम् /नेपालीभाषा/पर्यावरणविज्ञानम्) अनुशिक्षणम् (Tutorial)		80	20	100	05 01
117	SEC-05	कौशलाभिवृद्धिपाठ्यक्रमः संगणकः (कम्प्यूटर)-1		--	--	100	02
118	AECC-03	योग्यताभिवृद्धि-अनिवार्यपा ठ्यक्रमः हिन्दी-1		--	--	100	02

119	AECC-04	योग्यताभिवृद्धि- अनिवार्यपाठ्यक्रमः संस्कृतम्-1		--	--	100	02
योगः						700	30

चतुर्थसत्रम्(IV-Semester)

क्र-	विषय- संकेतः	पत्राणि विषयाश्च	पाठ्यग्रन्थाः/ संसाधनानि	सैद्धान्तिक- मूल्याङ्कन म्	आन्तरिक- मूल्याङ्कन म्	पूर्णा ङ्काः	क्रेडिट
120	CC-08	मूलशास्त्रीयविषयः अनुशिक्षणम् (Tutorial)		80	20	100	05 01
121	CC-09	मूलशास्त्रीयविषयः अनुशिक्षणम् (Tutorial)		80	20	100	05 01
122	CC-10	मूलशास्त्रीयविषयः अनुशिक्षणम् (Tutorial)		80	20	100	05 01
123	GE-04	मौलिकचयनात्मकपाठ्यक्रमः (हिन्दी/अंग्रेजी/इतिहासः/समाजशास्त्रम्/ राजनीतिविज्ञानम्/अर्थशास्त्रम्/ गृहविज्ञानम् / नेपालीभाषा/पर्यावरणविज्ञानम्) अनुशिक्षणम् (Tutorial)		80	20	100	05 01

124	SEC-06	कौशलाभिवृद्धिपाठ्यक्रमः संगणकः (कम्प्यूटर) -2		--	--	100	02
125	AECC-05	योग्यताभिवृद्धि- अनिवार्यपाठ्यक्रमः संस्कृतम्-2		--	--	100	02
126	AECC-06	योग्यताभिवृद्धि-अनिवार्यपा ठ्यक्रमः अंग्रेजी -2		--	--	100	02
योगः						700	30

क्र-	विषय- संकेतः	पत्राणि विषयाश्च	पाठ्यग्रन्थाः/ संसाधनानि	सैद्धान्तिक- मूल्याङ्कन म्	आन्तरिक- मूल्याङ्कन म्	पूर्णा ङ्काः	क्रेडिट
127	CC-11	मूलशास्त्रीयविषयः अनुशिक्षणम् (Tutorial)		80	20	100	05 01
128	CC-12	मूलशास्त्रीयविषयः अनुशिक्षणम् (Tutorial)		80	20	100	05 01
129	DSE-1 *	स्वशास्त्रसम्बद्धवैकल्पि क- पाठ्यक्रमः - संस्कृतम्-1 (शुक्लयजुर्वेदः/ साहित्यम्/नव्यव्याकरणम्/		80		100	05

		प्राचीनव्याकरणम्/ सिद्धान्तज्योतिषम्/फलितज्यो तिषम् /वास्तुशास्त्रम् /पुराणेतिहासः/शाङ्करवेदान्तः /आर्षपाठ्यक्रमः) अनुशिक्षणम् (Tutorial)			20		01
130	DSE-2	स्वशास्त्रसम्बद्धवैकल्पि क- पाठ्यक्रमः – संस्कृतम्-2 (शुक्लयजुर्वेदः/ साहित्यम्/नव्यव्याकरणम्/ प्राचीनव्याकरणम्/ सिद्धान्तज्योतिषम्/फलितज्यो तिषम् /वास्तुशास्त्रम् /पुराणेतिहासः/शाङ्करवेदान्तः /आर्षपाठ्यक्रमः) अनुशिक्षणम् (Tutorial)		80		100	05
					20		01
131	SEC-07	कौशलाभिवृद्धिपाठ्य क्रमः हिन्दी-2		--	--	100	02
योगः						500	26
132	AECC-07	योग्यताभिवृद्धि-अनिवार्य - पाठ्यक्रमः (MME-1) राष्ट्रियसेवायोजना (NON CREDIT)		--	--	100	NC

पञ्चमसत्रम् (V-Semester)

षष्ठसत्रम् (VI-Semester)

[illegible]

		पाठ्यक्रमः) अनुशिक्षणम् (Tutorial)					
137	SEC-08	कौशलाभिवृद्धिपाठ्यक्रमः हिन्दी-3		--	--	100	02
योगः						500	26

138	AECC-08	योग्यताभिवृद्धि-अनि वार्य- पाठ्यक्रमः (MME-2) आपदाप्रबन्धनम् (NON CREDIT)		--	--	100	NC
-----	---------	--	--	----	----	-----	----

CC -14+AECC-08+SEC-08+DSE-04+GE-04 = 38 Papers

24 +24+ 30+ 30+ 26+ 26=160 Credits

600+ 600+ 700+ 700+ 500+ 500 =3600 Total Marks

नोट- *1- विषयसङ्केतः **DSE** स्वशास्त्रसम्बद्धःवैकल्पिकःपाठ्यक्रमः- संस्कृतमित्यन्तर्गतेषु शुक्लयजुर्वेद-नव्यव्याकरण-प्राचीनव्याकरण-साहित्य-सिद्धान्तज्योतिष-फलितज्योतिष-वास्तुशास्त्र-शाङ्करवेदान्त-पुराणेतिहास-आर्षपाठ्यक्रमविषयेषु तमेव विषयं छात्राश्चेतुमर्हा भविष्यन्ति यस्य विषयस्य मान्यता शिक्षकश्च संस्थायामुपलब्धौ भवेताम् ।

2-विश्वविद्यालये महाविद्यालये वा विषयसङ्केतः **DSE** स्वशास्त्रसम्बद्धःवैकल्पिकःपाठ्यक्रमः - संस्कृतम् इत्यत्र निर्दिष्टानां विषयाणामध्यापनव्यवस्थायां मान्यतायाञ्च सत्यां चतुर्षु प्रश्नपत्रेषु पृथक्-पृथक्-विषयाणामपि चयनं छात्रेच्छाया अधीनमस्ति।

उत्तराखण्ड-संस्कृत-विश्वविद्यालयः, हरिद्वारम्

शास्त्रिपाठ्यक्रमः

मूलपाठ्यक्रमः (Core Course)

विषयः-नव्य-व्याकरणम्

पूर्णाङ्काः- १००

सैद्धान्तिक - ८०

आन्तरिकमूल्यांकन- २०

प्रथमसत्रम्

प्रथमपत्रम् CC-1	पाठ्यग्रन्थः- वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी (स्वादिसन्ध्यन्ता) बालमनोरमासहिता	पूर्णाङ्काः 80+20	क्रेडिट 05+01
इकाई (भागः)	पाठ्यविषयाः	अङ्काः	क्रेडिट
1.	सञ्ज्ञाप्रकरणम्	16	1
2.	परिभाषातः अयादिसन्धिं यावत्।	16	1
3.	अवशिष्ट-अच्-सन्धिसूत्राणि यावत्।	16	1
4.	हल्सन्धिसूत्राधिगमः	16	1
5.	विसर्गसन्धिस्वादिसन्धिसूत्राधिगमः	16	1
6.	अनुशिक्षणम् (Tutorial)/आन्तरिक-मूल्यांकनम्।	20	1

द्वितीयपत्रम् CC-2	वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी (अजन्तपुल्लिङ्गप्रकरणात् स्त्रीप्रत्ययान्ता) बालमनोरमासहिता	पूर्णाङ्काः 80+20	क्रेडिट 05+01
इकाई (भागः)	पाठ्यविषयाः	अङ्काः	क्रेडिट
1.	अजन्तपुल्लिङ्गप्रकरणे आरम्भतः इकारान्तशब्दरूपसिद्धिं यावत्	16	1
2.	ईकारान्तशब्दसिद्धितः अजन्त-पुल्लिङ्गप्रकरणसमाप्तिं यावत्, अजन्तस्त्रीलिङ्गनपुंसकलिङ्गप्रकरणंच।	16	1
3.	हलन्तपुल्लिङ्गप्रकरणम्	16	1
4.	हलन्तस्त्रीलिङ्ग-नपुंसकलिङ्ग-अव्यय-प्रकरणानि	16	1
5.	स्त्रीप्रत्ययप्रकरणम्।	16	1
6.	अनुशिक्षणम् (Tutorial)/आन्तरिक-मूल्यांकनम्।	20	1

उत्तराखण्ड-संस्कृत-विश्वविद्यालयः, हरिद्वारम्

शास्त्रिपाठ्यक्रमः

मूलपाठ्यक्रमः (Core Course)

विषयः-नव्य-व्याकरणम्

पूर्णाङ्काः- १००

सैद्धान्तिक - ८०

आन्तरिकमूल्यांकन- २०

द्वितीयसत्रम्

तृतीयपत्रम् CC-3	पाठ्यग्रन्थः- वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी- (कारकप्रकरणादव्ययीभावान्ता) बालमनोरमासहिता	पूर्णाङ्काः 80+20	क्रेडिट 05+01
इकाई (भागः)	पाठ्यविषयाः	अङ्काः	क्रेडिट
1.	प्रथमाविभक्तिः द्वितीयाविभक्तिश्च	16	1
2.	तृतीयाविभक्तिः	16	1
3.	चतुर्थीविभक्तिः पञ्चमीविभक्तिश्च	16	1
4.	षष्ठीविभक्तिः, सप्तमीविभक्तिश्च	16	1
5.	अव्ययीभावसमासप्रकरणम्	16	1
6.	अनुशिक्षणम् (Tutorial)/आन्तरिक-मूल्यांकनम्।	20	1

चतुर्थपत्रम् CC-4	पाठ्यग्रन्थः- वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी- (तत्पुरुषसमासात्समासाश्रयविधिपर्यन्ता) बालमनोरमासहिता	पूर्णाङ्काः 80+20	क्रेडिट 05+01
इकाई (भागः)	पाठ्यविषयाः	अङ्काः	क्रेडिट
1.	तत्पुरुषसमासप्रकरणम् आदितोनगोऽप्राणिषु इति यावत्।	16	1
2.	तत्पुरुषसमासप्रकरणम् 'कुगतिप्रादयः' इत्यतः प्रकरणान्तम्।	16	1
3.	बहुव्रीहिसमासप्रकरणम्	16	1
4.	द्वन्द्वसमासतः अलुक्समासं यावत्।	16	1
5.	समासाश्रयविधिः	16	1
6.	अनुशिक्षणम् (Tutorial)/आन्तरिक-मूल्यांकनम्।	20	1

उत्तराखण्ड-संस्कृत-विश्वविद्यालयः, हरिद्वारम्

शास्त्रिपाठ्यक्रमः

मूलपाठ्यक्रमः (Core Course)

विषयः-नव्य-व्याकरणम्

पूर्णाङ्काः- १००

सैद्धान्तिक - ८०

आन्तरिकमूल्यांकन- २०

तृतीयसत्रम्

पञ्चमपत्रम् CC-5	पाठ्यग्रन्थः- वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी- (अपत्याधिकारात् द्विरुक्तप्रकरणपर्यन्तम्) बालमनोरमासहिता	पूर्णाङ्काः 80+20	क्रेडिट 05+01
इकाई (भागः)	पाठ्यविषयाः	अङ्काः	क्रेडिट
1.	अपत्याधिकारतः चातुरर्थिकपर्यन्तम्	16	1
2.	शैषिकप्रकरणमारभ्यप्राग्वहतीयप्रकरणपर्यन्तम्	16	1
3.	प्राग्धितीयप्रकरणमारभ्य आर्हीयप्रकरणपर्यन्तम्	16	1
4.	ठञधिकारेकालाधिकारप्रकरणमारभ्य मत्वर्थीयप्रकरणपर्यन्तम्	16	1
5.	प्राग्दिशीय-प्रागिवीयप्रकरणेस्वार्थिक-द्विरुक्तप्रकरणे च	16	1
6.	अनुशिक्षणम् (Tutorial)/आन्तरिक-मूल्यांकनम्।	20	1

षष्ठपत्रम् CC-6	पाठ्यग्रन्थः-प्रौढमनोरमा (आदितः सरूपाणामिति सूत्रम् यावत्)-	पूर्णाङ्काः 80+20	क्रेडिट 05+01
इकाई (भागः)	पाठ्यविषयाः	अङ्काः	क्रेडिट
1.	संज्ञाप्रकरणम्परिभाषाप्रकरणं च	16	1
2.	अच्सन्धिप्रकरणम्	16	1
3.	हल्सन्धिप्रकरणं	16	1
4.	विसर्गसन्धिप्रकरणं, स्वादिसन्धिप्रकरणं च	16	1
5.	अर्थवत्.....कृत्तद्धित.....सरूपाणामितिसूत्रत्रयम्	16	1
6.	अनुशिक्षणम् (Tutorial)/आन्तरिक-मूल्यांकनम्।	20	1

सप्तमपत्रम् CC-7	पाठ्यग्रन्थः-महाभाष्यम् (प्रथमद्वितीयतृतीयचतुर्थाह्निकम्) प्रदीपोद्योतसहितम्	पूर्णाङ्काः 80+20	क्रेडिट 05+01
इकाई (भागः)	पाठ्यविषयाः	अङ्काः	क्रेडिट
1.	शब्दलक्षणम्, शब्दानुशासनप्रयोजनम्	16	1
2.	शब्दार्थसम्बन्धः, धर्मनियमः व्याकरणपदार्थश्च	16	1
3.	द्वितीयाह्निकम्	16	1
4.	तृतीयाह्निकम्	16	1
5.	चतुर्थाह्निकम्	16	1
6.	अनुशिक्षणम् (Tutorial)/आंतरिक-मूल्यांकनम्।	20	1

उत्तराखण्ड-संस्कृत-विश्वविद्यालयः, हरिद्वारम्

शास्त्रिपाठ्यक्रमः

मूलपाठ्यक्रमः (Core Course)

विषयः-नव्य-व्याकरणम्

पूर्णाङ्काः- १००

सैद्धान्तिक - ८०

आन्तरिकमूल्यांकन- २०

चतुर्थसत्रम्

अष्टमपत्रम् CC-8	पाठ्यग्रन्थः- वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी- (भ्वादिप्रकरणम्) बालमनोरमासहिता	पूर्णाङ्काः 80+20	क्रेडिट 05+01
इकाई (भागः)	पाठ्यविषयाः	अङ्काः	क्रेडिट
1.	भूधातुरूपसिद्धिपरिज्ञानम्	16	1
2.	एधधातुतः क्षमूष् सहनेइत्यन्तधातूनां रूपसिद्धिपरिज्ञानम्	16	1
3.	कमुकान्तौइति धातोः अर्हपूजायामित्यन्तधातूनां रूपसिद्धिपरिज्ञानम्	16	1
4.	द्युत् धातोः रमुक्रीडायामित्यन्तधातूनां रूपाणां सिद्धिपरिज्ञानम्	16	1
5.	षद्लृ धातोः समाप्तिपर्यन्तम्	16	1
6.	अनुशिक्षणम् (Tutorial)/आन्तरिक-मूल्यांकनम्।	20	1

नवमपत्रम् CC-9	पाठ्यग्रन्थः- वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी- (अदादितश्चुराद्यन्ता) बालमनोरमासहिता	पूर्णाङ्काः 80+20	क्रेडिट 05+01
इकाई (भागः)	पाठ्यविषयाः	अङ्काः	क्रेडिट
1.	अदादिजुहोत्यादिगणीयधातूनां रूपसिद्धिपरिज्ञानम्	16	1
2.	दिवादिस्वादिगणीयधातुरूपाणां रूपसिद्धिपरिज्ञानम्	16	1
3.	तुदादिगणीयधातूनां रूपपरिज्ञानम्	16	1
4.	रुधादितनादिक्त्र्यादिगणीयरूपाणां सिद्धिपरिज्ञानम्	16	1
5.	चुरादिगणीयधातुरूपाणां सिद्धिपरिज्ञानम्	16	1
6.	अनुशिक्षणम् (Tutorial)/आन्तरिक-मूल्यांकनम्।	20	1

दशमपत्रम् CC-10	पाठ्यग्रन्थः-प्रौढमनोरमा (कारकप्रकरणम्)	पूर्णाङ्काः 80+20	क्रेडिट 05+01
इकाई (भागः)	पाठ्यविषयाः	अङ्काः	क्रेडिट
1.	प्रथमाविभक्तिः	16	1
2.	द्वितीयाविभक्तिः	16	1
3.	तृतीयाविभक्तिः चतुर्थीविभक्तिश्च	16	1
4.	पञ्चमीविभक्तिः	16	1
5.	षष्ठीविभक्तिः, सप्तमीविभक्तिश्च	16	1
6.	अनुशिक्षणम् (Tutorial)/आंतरिक-मूल्यांकनम्।	20	1

उत्तराखण्ड-संस्कृत-विश्वविद्यालयः, हरिद्वारम्

शास्त्रिपाठ्यक्रमः

मूलपाठ्यक्रमः (Core Course)

विषयः-नव्य-व्याकरणम्

पूर्णाङ्काः- १००

सैद्धान्तिक - ८०

आन्तरिकमूल्यांकन- २०

पञ्चमसत्रम्

एकादशपत्रम् CC-11	पाठ्यग्रन्थः- वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी- (ण्यन्तप्रक्रियातःलकारार्थप्रकरणपर्यन्तम्) बालमनोरमासहिता	पूर्णाङ्काः 80+20	क्रेडिट 05+01
इकाई (भागः)	पाठ्यविषयाः	अङ्काः	क्रेडिट
1.	ण्यन्तसन्नन्तप्रकरणे	16	1
2.	यङ्-यङ्लुगन्तनामधातुकण्ड्वादिप्रत्ययमालाप्रकरणम्	16	1
3.	आत्मनेपदपरस्मैपदप्रकरणम्	16	1
4.	भावकर्म-कर्मकर्तृप्रकरणे	16	1
5.	लकारार्थप्रकरणम्	16	1
6.	अनुशिक्षणम् (Tutorial)/आन्तरिक-मूल्यांकनम्।	20	1

द्वादशपत्रम् CC-12	पाठ्यग्रन्थः- वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी- (कृत्यप्रकरणमारभ्य उणादिरहिताउत्तरकृदन्तप्रकरणान्ता) बालमनोरमासहिता	पूर्णाङ्काः 80+20	क्रेडिट 05+01
इकाई (भागः)	पाठ्यविषयाः	अङ्काः	क्रेडिट
1.	कृत्यप्रक्रियाविमर्शः	16	1
2.	“ण्वुल्लृचौ” इत्यतः “अन्येष्वपिदृश्यते” (03.02.101)	16	1
3.	“क्तवतूनिष्ठा” इत्यतः “कर्तरिचर्षिदेवतयोः” इत्यन्तम्	16	1
4.	“उणादयोबहुलम्” इत्यतः “आवश्यकाधमर्ण्ययोर्णिनिः” इत्यन्तम्	16	1
5.	“कृत्याश्च” इत्यारभ्य कृदन्तसमाप्तिं यावत्	16	1
6.	अनुशिक्षणम् (Tutorial)/आन्तरिक-मूल्यांकनम्।	20	1

उत्तराखण्ड-संस्कृत-विश्वविद्यालयः, हरिद्वारम्

शास्त्रिपाठ्यक्रमः

मूलपाठ्यक्रमः (Core Course)

विषयः-नव्य-व्याकरणम्

पूर्णाङ्काः- १००

सैद्धान्तिक - ८०

आन्तरिकमूल्यांकन- २०

षष्ठसत्रम्

त्रयोदशपत्रम् CC-13	पाठ्यग्रन्थः-परिभाषेन्दुशेखरः- प्रथमपरिभाषातः आरभ्य षष्टितमां परिभाषां यावत्	पूर्णाङ्काः 80+20	क्रेडिट 05+01
इकाई (भागः)	पाठ्यविषयाः	अङ्काः	क्रेडिट
1.	(1-12) व्याख्यानतो विशेष.. परिभाषातः निर्दिश्यमानस्यादेशा भवन्ति इति परिभाषां यावत्	16	1
2.	(13-24) यत्रानेकविध.....परिभाषामारभ्य प्रत्ययग्रहणे चापञ्चम्याः इति परिभाषां यावत्	16	1
3.	(25-36) उत्तरपदाधिकारे ... इत्यत आरभ्य प्रकृतिवदनुकरणम्इति परिभाषां यावत्	16	1
4.	(37-48) एकदेशविकृतम्इति परिभाषामारभ्य यस्य च लक्षणान्तरेण इति परिभाषां यावत्	16	1
5.	(49-60) स्वरभिन्नस्य प्राप्नुवन् परिभाषामारभ्य पुरस्तादपवादा. परिभाषां यावत्	16	1
6.	अनुशिक्षणम् (Tutorial)/आन्तरिक-मूल्यांकनम्।	20	1

चतुर्दशपत्रम् CC-14	पाठ्यग्रन्थः-परमलघुमञ्जूषा	पूर्णाङ्काः 80+20	क्रेडिट 05+01
इकाई (भागः)	पाठ्यविषयाः	अङ्काः	क्रेडिट
1.	शक्तिलक्षणाव्यञ्जनानिरूपणानि	16	1
2.	स्फोटनिरूपणम्, आकाङ्क्षाविचारः, योग्यताविचारः, आसत्तिविचारः, तात्पर्यविचारः	16	1
3.	धात्वर्थनिरूपणं निपातार्थनिर्णयश्च	16	1
4.	दशलकारादेशार्थनिर्णयः, कारकनिरूपणम्	16	1
5.	नामार्थविचारः, समासादिवृत्त्यर्थविचारः	16	1
6.	अनुशिक्षणम् (Tutorial)/आन्तरिक-मूल्यांकनम्।	20	1

उत्तराखण्ड-संस्कृत-विश्वविद्यालयः, हरिद्वारम्

शास्त्रिपाठ्यक्रमः

स्वशास्त्रसम्बद्ध-वैकल्पिक-पाठ्यक्रमः

विषयः-नव्यव्याकरणम्

पूर्णाङ्काः- १००

सैद्धान्तिकाः- ८०

आन्तरिकमूल्यांकनम्- २०

पञ्चमसत्रम्

DSE-1	सन्धिपरिज्ञानम्	पूर्णाङ्काः 80+20	क्रेडिट 05+01
इकाई (भागः)	पाठ्यविषयाः	अङ्काः	क्रेडिट
1.	प्रमुखसंज्ञापरिचयः	16	1
2.	अच्सन्धिपरिज्ञानम् (यण्-अयादि-गुण-वृद्धि-दीर्घसन्धिज्ञानम्)	16	1
3.	अच्सन्धिपरिज्ञानम् (पूर्वोक्तावशिष्टसन्धिपरिज्ञानम्)	16	1
4.	हल्सन्धिपरिज्ञानम्	16	1
5.	विसर्गसन्धिपरिज्ञानम्, स्वादिसन्धिपरिज्ञानं च	16	1
6.	अनुशिक्षणम् (Tutorial)/आन्तरिक-मूल्यांकनम्।	20	1

DSE-2	विभक्तिपरिज्ञानम्	पूर्णाङ्काः 80+20	क्रेडिट 05+01
इकाई (भागः)	पाठ्यविषयाः	अङ्काः	क्रेडिट
1.	प्रथमाद्वितीयाविभक्तिज्ञानम्	16	1
2.	तृतीयाविभक्तिज्ञानम्	16	1
3.	चतुर्थीविभक्तिज्ञानम्, पञ्चमीविभक्तिज्ञानम्	16	1
4.	षष्ठीविभक्तिज्ञानम्	16	1
5.	सप्तमीविभक्तिज्ञानम्	16	1
6.	अनुशिक्षणम् (Tutorial)/आन्तरिक-मूल्यांकनम्।	20	1

सहायकग्रन्थाः-

1. लघुसिद्धान्तकौमुदी।
2. मध्यसिद्धान्तकौमुदी।
3. वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी
4. प्रथमावृत्तिः।
5. काशिका।

उत्तराखण्ड-संस्कृत-विश्वविद्यालयः, हरिद्वारम्

शास्त्रिपाठ्यक्रमः

स्वशास्त्रसम्बद्ध-वैकल्पिक-पाठ्यक्रमः

विषयः-नव्यव्याकरणम्

पूर्णाङ्काः- १००

सैद्धान्तिकाः- ८०

आन्तरिकमूल्यांकनम्- २०

षष्ठसत्रम्

DSE-3	समासपरिज्ञानम्	पूर्णाङ्काः 80+20	क्रेडिट 05+01
इकाई (भागः)	पाठ्यविषयाः	अङ्काः	क्रेडिट
1.	केवलसमाससहित-अव्ययीभावसमासपरिज्ञानम्	16	1
2.	तत्पुरुषसमासपरिज्ञानम् (कर्मधारणद्विगुसहितम्)	16	1
3.	बहुव्रीहिसमासपरिज्ञानम्	16	1
4.	द्वन्द्वसमासपरिज्ञानम्, एकशेषादिपरिज्ञानं च	16	1
5.	समासाश्रयविधिः	16	1
6.	अनुशिक्षणम् (Tutorial)/आन्तरिक-मूल्यांकनम्।	20	1

DSE-4	प्रमुखप्रत्ययपरिचयः	पूर्णाङ्काः 80+20	क्रेडिट 05+01
इकाई (भागः)	पाठ्यविषयाः	अङ्काः	क्रेडिट
1.	प्रमुखस्त्रीप्रत्ययपरिज्ञानम् प्रमुखाव्ययपरिज्ञानं च	16	1
2.	मत्वर्थीयप्रत्ययाः भावार्थप्रत्ययाश्च	16	1
3.	कृत्यसंज्ञकप्रत्ययाः ण्वुल्-तृच्-निष्ठा-शतृ शानच्-क्त्वा-तुमुन्-ण्मुल्-प्रत्ययाः	16	1
4.	प्रमुखप्रातिपदिकानां त्रिषुलिङ्गेषुबन्तरूपपरिज्ञानम्	16	1
5.	प्रमुखाणां धातूनां दशसुलकारेषु रूपपरिज्ञानम्।	16	1
6.	अनुशिक्षणम् (Tutorial)/आन्तरिक-मूल्यांकनम्।	20	1

सहायकग्रन्थाः-

1. लघुसिद्धान्तकौमुदी।
2. मध्यसिद्धान्तकौमुदी।
3. वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी।
4. प्रथमावृत्तिः।
5. काशिका।